

Vergaderjaar 1989–1990

21 300 VIII

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en van de ontvangsten van hoofdstuk VIII (Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen) voor het jaar 1990

Nr. 61

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 13 maart 1990

Tijdens de behandeling van de begroting voor Onderwijs en Wetenschappen op 13 en 15 februari jl. heb ik u toegezegd, een **inventarisatie** te geven van de mogelijke elementen die deel zouden kunnen gaan uitmaken van een **convenant** tussen de minister van onderwijs en wetenschappen en de centrales van overheidspersoneel zoals die in het **georganiseerd overleg** zijn vertegenwoordigd.

Met deze brief geef ik uitvoering aan mijn toezeggingen.

Allereerst wil ik nog eens kort uiteenzetten op grond van welke motivering ik streef naar een convenant. Ik acht een convenant nodig omdat het naar ons oordeel wenselijk is de communicatie tussen «Zoetermeer» en «het onderwijsveld» aanzienlijk te verbeteren.

Goede communicatie maakt goed en tijdig overleg met de verschillende overlegpartners noodzakelijk.

Daarnaast – maar niet los daarvan – speelt het probleem van wat wel genoemd wordt de erosie van het imago van het leraarsberoep. Dit leidt enerzijds toe dat te weinig jonge mensen zullen kiezen voor een opleiding tot leraar en in het verlengde daarvan voor het leraarsberoep.

Anderzijds kan het imago-verlies leiden tot een vermindering van de motivatie van degenen die al in het onderwijs werkzaam zijn.

Hoewel de kwaliteit van het huidige Nederlandse onderwijs goed is, vormen de hiervoor beschreven effecten op de wat langere termijn toch een bedreiging voor die kwaliteit die niet mag worden genegeerd.

Daarom dient zo snel mogelijk een beleid in gang te worden gezet dat aan de maatschappelijke waardering van het leraarsberoep de noodzakelijke impuls kan geven.

Aan de realisering van de drie hier genoemde doeleinden:

- verbeterde communicatie;
- herstel vertrouwen;
- impuls leraarsberoep.

zal door een in goed overleg tot stand te brengen convenant in belangrijke mate kunnen worden bijgedragen.

Uit de opstelling van de verschillende fracties tijdens de begrotingsbehandeling, meen ik te mogen begrijpen dat mijn poging tot een convenant te komen door de Tweede Kamer breed wordt ondersteund.

In dit verband wil ik u de verzekering geven dat ik zeer goed heb geluisterd naar de suggesties die door de verschillende fracties tijdens de begrotingsbehandeling naar voren zijn gebracht, en dat ik deze ook zeker mijnerzijds ter sprake zal brengen in het convenantsoverleg.

Wat betreft de mogelijke inhoud van een convenant wil ik op dit moment niet te concreet zijn.

Ik acht het van uitermate groot belang dat het overleg over de inhoud van het convenant in vrijheid door partijen gevoerd kan worden en weet mij – op grond van het debat in de Tweede Kamer over de onderwijsbegroting – daarin gesterkt.

Het voorgaande sluit m.i. niet uit dat ik nu toch iets zeg over de contouren van een te sluiten convenant. De staatssecretaris heeft in zijn brief aan de Tweede Kamer van 20 februari jl. al een aantal denkbare maatregelen die in een convenant kunnen worden opgenomen, vermeld.

Het gaat daarbij meer specifiek om die elementen die kunnen bijdragen aan het oplossen van de tekortenproblematiek.

Naar mijn opvatting, die ik nog zal moeten toetsen aan de opvatting van de centrales, is een convenant een overeenkomst tussen de bekostigende overheid en het onderwijspersoneel waarin voornamelijk wederzijdse intenties zijn vastgelegd. Deze overeenkomst dient zo mogelijk ook te worden gedragen door de besturenorganisaties. Voor zover dat mogelijk en wenselijk is zouden overigens ook meer concrete maatregelen, naar de mate waarin daarvoor middelen beschikbaar zijn of zullen komen, onderdeel van het convenant kunnen uitmaken. Van dergelijke mogelijkheden (waaruit zou kunnen worden geput) wordt hierna een globale indicatie gegeven.

Voor mij is het van het grootste belang dat in het convenant een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten en doelstellingen kunnen worden geformuleerd. Daardoor zal er sprake kunnen zijn van wederzijdse versterking van het beleid van de centrale overheid en van de personeelsorganisaties. Uiteraard hebben de centrale overheid en de organisaties ook elk hun eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van het onderwijs maar er is in belangrijke mate ook een gemeenschappelijk doel: goed onderwijs, waarvoor goed gekwalificeerd en voldoende onderwijspersoneel dat in het juiste werkklimaat zijn werk kan doen, dat aller-eerste voorwaarde is.

Extra middelen voor concrete maatregelen zullen pas geleidelijk beschikbaar komen. Dat zal het noodzakelijk maken dit onderdeel van het convenant in fasen op te bouwen.

Ik zal er uiteraard bij de samenhangende pakketten waaruit de verschillende fasen zijn opgebouwd zeer ter dege rekening mee houden dat zij het algemene onderwijsbeleid ondersteunen, danwel daarin passen.

Te denken valt aan een «mix» samengesteld uit elementen van de volgende categorieën van maatregelen.

a. **immaterieel** (medezeggenschap, Commissies van Beroep, regeling voor rechtstreeks overleg tussen onderwijswerkgevers en werknemers-organisaties).

b. **Taakbelasting** (inzet VUT/ADV-middelen, taakbelastingsbeleid, positie schoolleiding).

c. **Inkomenspositie** (aanvangssalarissen, carrièrepatronen, beloningsinstrumenten, WIISO).

d. **scholing** (begin met nascholing onder leiding of in niet gebonden taakuren, uitbreiding nascholingsaanbod, begin maken met sabbath-achtige verlof-perioden al dan niet gekoppeld aan VUT/ADV).

e. **Verbetering secundaire arbeidsvoorwaarden** (kinderopvang, ouderschapsverlof, bedrijfsgezondheidszorg).

f. **Verbetering mobiliteit** (vacatures opvullen met in functie bedreigde docenten, waar nodig met behulp van omscholing).

Bovenstaande opsomming is uiteraard slechts indicatief en zeker ook niet volledig. Wel meen ik dat ik op deze wijze in elk geval een globale aanduiding heb kunnen geven van de meer concrete bouwstenen waaruit het convenant kan worden opgebouwd.

De minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen